

NŠAL 618

ANTON SMERKOLJ

(Šentožboltu pri Trojanah, 1922 – Golnik, 1986)

4 š., 0.4 t.m.

Historiat ustvarjalca

Anton Smerkolj je bil rojen 3. septembra 1922 v Šentožboltu pri Trojanah. Gimnazijo je začel obiskovati v zavodu sv. Stanislava, nadaljeval pa na klasični gimnaziji, kjer je leta 1940 maturiral. Po maturi je vstopil v bogoslovje v Ljubljani, kjer je študiral pet let, zadnje leto pa samostanu Praglia v Italiji. V duhovnika je bil posvečen 29. 6. 1946 Monte Ortone pri Padovi. Prvi dve leti je kot duhovnik deloval v župniji Dolina pri Trstu. Tam je bil 24. maja 1948 ugrabljen in prepeljan v zapor v Jugoslavijo, kjer je bil do 13. 12. 1948. Od decembra 1948 do leta 1958 je vršil službo kaplana v Zagorju. V tem času je bil od 29. 10. do 29. 12. 1955 ponovno zaprt. Leta 1958 je postal upravitelj in nato župnik v Zagorju. Soupravljal je tudi župniji Sveta Planina in Šentlambert. Leta 1962 je bil imenovan za dekana zagorske dekanije in duhovnega svetnika. Leta 1964 mu je sveti oče Pavel VI. podelil naslov monsignorja. Leta 1967 je bil imenovan za stolnega župnika in stolnega kanonika v Ljubljani. Istočasno je postal arhidiakon za mesto Ljubljana in dekan mesta.

Veliko se je udejstvoval na področju pastoralnega delovanja. Pri stolni cerkvi je uvedel vsakoletni tečaj katehumenata. Prvi v nadškofiji je začel z delom neokatehumenata. Stalno je sledil novostim na pastoralnem in katehetskem področju, pospeševal delo župnijskih pastoralnih svetov in skrbel za lepoto bogoslužja. Deloval je v različnih sveti, predvsem v gospodarskem, pastoralnem in katehetskem. Leta 1971 je postal arhidiakon V. arhidiakonata in kasneje arhidiakon IV. arhidiakonata.

Bil je stalni sodelavec Družine; njegove nedeljske misli so izšle v treh knjigah.

Umril je v bolnici na Golniku 1. 9. 1986, pokopan je v Ljubljani.

Vir: Letopis Cerkve na Slovenskem; Ljubljana 2000.

Sporočila slovenskih škofij 1985, str. 123-124.

Edo Škulj (ur.): *Slovensko semenišče v izseljenstvu*. Ljubljana: Teološka fakulteta 1997.

HISTORIAT FONDA

Gradivo je bilo shranjeno v stolnem župnišču. Ob urejanju knjižnice je France Baraga izločil gradivo, ki zadeva Antona Smerkolja. Gradivo je v NŠAL 1. 7. 2008 izročil stolni župnik Jože Lap.

Razdeljeno je bilo po sklopih, razvrščeno v viseče mape, plastične mape ali povezano z vrvico in solidno urejeno, a nepopisano. Iz gradiva so se izločili dokumenti, vezani na delovanje kanonika Vinka Veglja, ki ga je nasledil kot stolni župnik.

Gradivo obsega osebne dokumente in imenovanja ter gradivo iz časa delovanja v Ljubljani (gradivo stolnega kapitlja in stolne župnije ter gradivo različnih (med)škofijskih svetov in komisij). Gradivo bo dostopno leta 2036.

Valoriziralo se je avdio kasete različne klasične glasbe raznih založb.

Fotografije, ki so bile v gradivu, se hranijo v: NŠAL 107, Fotografška zbirka.

Avdio kasete in magnetofonski trakovi (1. š) se nahajajo v NŠAL 108 Zbirka videokaset in DVD.

Knjižica *Odprti srce*. Ob 1950 letnici odrešenja; zbirka Knjižice št. 81; 1983 je uvrščena v priročno knjižnico.

Osebna premišljevanja Antona Smerkolja so bila v NŠAL predana l. 2011.

Gradivo je v oktobru 2009 popisala s. Marta Triler, osu.

POPIS GRADIVA

Š. 1.

Osebni dokumenti in imenovanja:

- Rojstni in krstni list; 4. 9. 1938.
- Izpričevalo o višjem tečajnem izpitu; 15. junija 1940.
- Odlok škofa dr. Gregorija Rožmana o sprejemu v škofijsko bogoslovno semenišče; 7. septembra 1940.
- Indeks teološke fakultete v Praglii v Italiji 1945/46.
- Diploma Teološke fakultete v Ljubljani; 1.7. 1946.

- Dokument o duhovniškem posvečenju; 1. 7. 1946.
- Imenovanje za kaplana v župniji Dolina pri Trstu; 20. 9. 1946.
- Začasno dovoljenje za spovedovanje v župnijski cerkvi v Dolini in v drugih cerkvah tržaške škofije do konca leta 1946; 15. 10. 1946.
- Imenovanje za kaplana v župniji Zagorje ob Savi; 21. 12. 1948.
- Začasno dovoljenje za spovedovanje v cerkvah ljubljanske škofije do 31. 12. 1949; 23. 12. 1948.
- Dovoljenje blagoslavljanje predmetov; 1. 6. 1949.
- Potrdilo o opravljenem študijskem izpopolnjevanju za duhovnike v letih 1949, 1950, 1951; 20. 10. 1951.
- Potrdilo o stalni nesposobnosti za služenje vojaškega roka; 19. 4. 1954.
- Imenovanjem za upravitelja župnije Zagorje ob Savi; 17. 6. 1957.
- Imenovanjem za soupravitelja župnije Sv. Planina; 1. julija 1957.
- Potrdilo o opravljenem študijskem izpopolnjevanju za duhovnike v letih 1957 in 1958; 17. 5. 1958.
- Imenovanje za soupravitelja župnije Šentlambert; 6. 7. 1959.
- Imenovanje za v.d. dekana zagorske dekanije; 2. 3. 1962.
- Imenovanje za škofijskega duhovnega svetnika, 2. 3. 1962.
- Imenovanje za dekana zagorske dekanije; 5. 2. 1963.
- Imenovanje za monsignorja; 1. 12. 1964.
- Imenovanje za člana nadškofijskega pastoralnega sveta; 3. 2. 1966.
- Imenovanje za župnika župnije Zagorje ob Savi; 12. 1. 1967.
- Listina kanonične umestitve na mesto župnika župnije Zagorje ob Savi; 25. 1. 1967.
- Imenovanje za kanonika Friderikove ustanove pri ljubljanski stolnici; 14. 7. 1967.
- Odlok o imenovanju za pravega konzistorialnega svetnika ljubljanske nadškofije; 14. 7. 1967.
- Imenovanje za arhidiakona prvega arhidiakonata; 14. 7. 1967.
- Imenovanje za člana gospodarskega sveta; 25. 9. 1967.
- Imenovanje za člana semeniškega gospodarskega sveta; 5. 10. 1968.
- Odlok o razrešitvi službe arhidiakona I. arhidiakonata; 20. 9. 1971.
- Imenovanje za arhidiakona V: arhidiakonata; 21. 9. 1971.
- Izkaznica Planinske zveze Slovenije; 1971.
- Potni list; 6. 2. 1976.
- Imenovanje za člana semeniškega gospodarskega sveta od 1976 do 1982; 6. 9. 1976.
- Imenovanje za člana Škofijskega pastoralnega sveta; 18. 5. 1978.
- Imenovanje za člana Škofijskega pastoralnega sveta za mandatno dobo 1981–84; 5. 6. 1981.
- Prometno dovoljenje; 28. 8. 1981.
- Potrdilo o uporabi motornega vozila za opravljanje verskih obredov; 5. 1. 1983.
- Imenovanje za člana Škofijskega pastoralnega sveta za mandatno dobo 1984–89; 4. 6. 1984.
- Oporoka; 15.9. 1985.
- Odločbe za odmero pokojnine; 1982–1986.
- Življenjepis.

Korespondenca.

- G. Jožeta Čampa glede zapletov pri zidavi cerkve v Kisovcu; 1982 /4 kosi/.
- G. Franc Špelič; 1982 /2 kosa/.

- »Božične okrožnice«; dopisovanje kroga prijateljev; 1981–82 /18 kosov/.
- Razno; 1970–84 /4 kosi/.

Ljubljanski stolni kapitelj.

- Constitutiones Capituli cathedralis Labacensis; Labaci 1910.
- Constitutiones Capituli cathedralis Labacensis; Labaci 1924 /2 izvoda/.
- Pravila ljubljanskega stolnega kapitlja. Potrjena v maju 1981.
- Pravila ljubljanskega stolnega kapitlja. Potrjena v juniju 1981.
- Osnutek novega statuta ljubljanskega stolnega kapitlja; 3. maja 1984.
- Določila kanonikom za božjo službo v koru, 28. 10. 1971.
- Dopis o pravnem statusu stolnega župnišča.
- Gradiva o delovanju stolnega kapitlja; 1970–81.

Računske bilance stolne župnije.

- Letni obračun prihodkov in izdatkov za osebni račun g. Smerkolja; 1967–85.
- Letni obračuni prihodkov in izdatkov pri upravi stolnice in stolnega župnišča; 1967–85.
- Finančna uprava stolnega župnišča; 1967–85.
- Obračun prihodkov in izdatkov hiše Ciril Metodov trg 12; 1978–85.
- Podroben obračun prihodkov in izdatkov v stolnici; 1967–83.
 - Zbirnik; 1982–83.
 - Stolnica; 1982–83.
 - Pisarna 1967–83.
 - Kiosk; 1975–79.
 - Nabiralnik sv. Antona v stolnici; 1976–82.
 - Misijoni; 1972–83.
 - Naročnina za knjige pri Mohorjevi družbi Celje; 1971–82.
 - Razno.

Š. 2

Meškofijski pastoralni svet (MPS); 1969–76.

- Pravilniki.
- Zapisniki sej; 1971–73.
- Meškofijska komisija za revijo Cerkev v sedanjem svetu (CSS); 1974 /gradiva/.
- Meškofijska komisija za pastoralna področja MPS; 1971–74 /gradiva in zapisniki sej/.
- Meškofijska komisije za katehumene MPS; 1972–73 /gradiva in zapisniki sej/.
- Meškofijske komisija za oznanjevanje MPS /gradiva/.
- Meškofijska komisija za pastoralne tečaje MPS; 1969–76 /zapisniki sej/.
- Gradiva za Pastoralni tečaj.
 - Novi teološki pogledi na vodstveno službo v Cerкви. Pastoralni tečaj 1973 /skripta/.
 - Naša najvažnejša katehetska vprašanja. Pastoralni tečaj 1974 /skripta/.
 - Oznanjevalna in spravna razsežnost maše; Pastoralni tečaj 1975 /skripta/.
 - Krst in birma v življenju Cerkve. Pastoralni tečaj 1976 /skripta/.
 - Zakrament sprave. Pastoralni tečaj 1977 /skripta/.
 - Pastoralna v službi bolnikov, invalidov, starejših in umirajočih. Pastoralni tečaj 1978 /skripta/.
 - Zakonska pastoralna. Pastoralni tečaj 1979 /skripta/.
 - Dostojanstvo človeka in njegove vesti. Pastoralni tečaj 1981 /skripta/.

- Delo oblikuje človeka. Pastoralni tečaj 1982 /skripta/.

Š. 3

Škofijski pastoralni sveti (ŠPS); 1970–85.

- Zapisniki sej; 1970–85.

Drugi sveti in odbori.

- Duhovniški svet in dekani; 1969–71 /gradiva za sestanke/.
- Liturgično-pastoralna komisija v Ljubljani; 1970-71 /gradiva.
- Medškofijski katehetski svet; 1971-72 /gradiva/.
- Zapisniki sej Medškofijska komisija za prenovo; 1976–77 /zapisniki sej/.
- Personalna komisija 1970–81 /gradiva/.
- Razni zapisniki; 1970–79.
- Sklepi konference 1965–66 /rokopisni zvezek s trdimi platnicami/.

Š. 4

Različna študijska srečanja.

- Kateheza obrobni in oddaljenih kristjanov. 11. teden izpopolnjevanja slovenskih katehistov; 9. –14. 2. 1981.
- Pastoralna obrobni. Peti pastoralno–študijski dan; 18. 3. 1981 /gradivo/.
- Tečaj duhovniške duhovnosti; 6. –8. 8. 1974 /gradivo/.
- Študijski dan o verski oskrbi za starejše; 20. 10. 1982 /gradivo/.
- Dekanijsko srečanje ŽPS Ljubljana-center; 1983 /gradivo/.
- Parais-le-Monial; 18. –23. 9. 1978 /gradivo/.
- »Fi-Kreis«; 1980.
- Ljetna šola obiteljskog instituta /predstavitev programa/.
- Komisija »Glaube und Welt« pri Evropski zvezi za katoliško oblikovanje odraslih (Europäische Föderation für Katholische Erwachsenenbildung; 1970–73 /vsebinski program srečanj/.
- Srečanja duhovnikov z levega brega Rhone; 1970 /gradivo/.
- Ein Konzil der Jugend. Zapis o pripravljanju koncila mladih v Taizéju; 1970.

Predavanja in referati različnih avtorjev.

- Andrej Pogačar: Krščansko občestvo danes. /tipkopisno predavanje/.
- Majda Musek: Vzgoja za ljubezen v katehezi poznega otroštva.
- Marijan Šef: Vzgoja za ljubezen mora imeti dovolj prostora v katehezi; 2. 8. 1976.
- Dr. Franc Perko: Duhovnik oznanjevalec in posvečevalec.
- Vesenjāk: Vsebina našega oznanjevanja.
- Ivan Blažič: Oznanjevalec danes – osebnostna duhovna podoba oznanjevalca.
- Dr. Anton Stres: Slovenec leta Gospodovega 1982 kot poslušalec Božje besede.
- Rafko Lešnik: Novozavezna načela za ohranjanje edinosti v Cerkvi; 26. marca 1981.
- Jože Rajhman: Duhovnost kot Slovenaca.
- Tomislav Šagi-Bunić: Ocr̄t profila duhovnog ž̄ivota katoličkog krščanstva u hrvatskom narodu.
- Jeromonah dr. Anastasije Jevtić: Osnovne karakteristike duhovnog ž̄ivota kod pravoslavnih Srba.

Brošure in priročniki.

- Pastoralni pogovori: Priloga Sporočil Škofijskega ordinariata v Mariboru; 1972-2 /brošura/.
- Naše poslanstvo 2. Pisma članom ŽPS; december 1985 /brošura/.
- Misijonsko pismo št. 8; 11. 11. 1976 /tiskovina/.
- Priročnik o dekaniji in vlogi dekana; 1975 /osnutek/.
- Župnija; 12. 10. 1978 /osnutek besedila za priročnik/.

Gradiva za različne pastoralne priložnosti v cerkvenem letu.

- Sveto leto 1983 /različna gradiva/.
- Dan bolnikov; 1976-80.
- Poročila za dekanijsko vizitacijo /obrazec/.
- Anketa o šmarnični pobožnosti v župniji; 1974 /obrazec/.
- Obrazec za katehetsko-pastoralno statistiko.

Razno.

- Osnutki slik Mateja Metlikoviča.
- Predlog napovedi za sv. mašo /tiskovina/.
- Mašni štipendiji in stolninski red; 1971 /tipkopis/.
- Dopisna svetopisemska šola v tedniku Družina /referat/.
- Odmev na reportažni pogovor z Vitalom Muskom /tipkopis/.
- Rezultati ankete o postnem času. /tipkopis/.
- Sinoda biskupa. Evangelizacija sodobnega sveta /tipkopis gradiva/.
- Pismo iz Taizéja; 1977.
- Birmanski listki.

Osebna premišljevanja Antona Smerkolja; 1966–69.

V NŠAL 108, Zbirka videokaset in DVD-jev

- Magnetofonski trakovi z različno klasično in vokalno glasbo (14 kosov)
- Magnetofonski trakovi iz raznih dogodkov: nova maša Franceta M. Dolinarja 1967, slovo iz Zagorja 1967, Srebrna maša Jožeta Snoja; 1967, »Snojeva 30-letnica« (5 kosov)
- Avdiokasete: Slovenski avtorji klasične glasbe (Lipovšek, Škerjanec, Kantužar, Ramovš); polnočnica v stolnici leta 1976, Kreuzfest Wiesbaden 1983, Evharistični kongres Lurd 1981 (10 kosov).

Fotografije.

- Nikolaj Gedda in slovenski oktet v ljubljanski stolnici; avgust 1985.
- Pasha 2/3. aprila 1983 v cerkvi v Mostah; 10 fotografij.
- Prvo obhajilo v župniji Ljubljana-stolnica; 1986; 2 fotografiji.
- Izlet Oglej; 14 fotografij.
- Videmski škof prejema dar stolnice; 17. 8. 1985; 1 fotografija.

Fotografije se hranijo v: NŠAL 107, Fotografska zbirka